

STORTINGET

Representantforslag 38 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Tom Staahle, Martin Virkesdal Jonsterhaug,
Hans Andreas Limi og Hilde Grande

Dokument 8:38 S (2025–2026)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Tom Staahle, Martin Virkesdal Jonsterhaug, Hans Andreas Limi og Hilde Grande om finansnæringen som næringspolitikk

Til Stortinget

Bakgrunn

Finansnæringen er næringspolitikk

Finansnæringen er en del av norsk infrastruktur og innbyggernes hverdag. Alle privatpersoner og bedrifter i Norge er avhengige av tjenester og tilbud som denne næringen samlet tilbyr. Næringen er ikke bare en infrastrukturleverandør, men også en næring som utgjør omtrent 6 pst. av norsk BNP og har rundt 15 000 mrd. kroner til forvaltning. Næringen er innovativ, digitaliserer Norge og er en bransje der det er både nasjonal og internasjonal konkurranse.

Det norske finansmarkedet har et betydelig vekstpotensial og kan være en næring med eksportpotensial. På den måten kan finansnæringen bidra til nye kunnskapsarbeidsplasser og videre teknologisk utvikling. Rammebetingelsene for næringen vil påvirke muligheten for vekst og omstilling i en stadig mer krevende verden.

Regulatoriske utfordringer og konkurransevilkår

Norske banker må i dag oppfylle de høyeste samlede kapitalbufferkravene i hele EU/EØS-området. Dette

påvirker bankenes rammevilkår og kan bidra til høyere utlånsrenter i markedet – noe som igjen rammer forbrukerne og svekker konkurranseevnen til norske banker. Dette skjer til tross for at norske banker allerede er blant de mest solide i Europa, med kjernekapitalandeler som ligger vesentlig høyere enn gjennomsnittet.

Norges Bank har slått fast at norske banker tåler store utlånstap samtidig som utlånskapasiteten holdes oppe i markedet. Dette understreker at kapitalkravene med fordel kan justeres, for å stimulere til økt konkurranse, innovasjon og utvikling i næringen.

Nisjebankene og kapitalkravene

De minste og mest spesialiserte bankene – ofte omtalt som nisjebanker – møter særlige regulatoriske utfordringer. Mange av disse bankene har forretningsmodeller som er rettet mot spesifikke kundegrupper eller bransjer, og opererer med lav risikoprofil og høy grad av egenkapitaldekning. Likevel blir de underlagt de samme kapitalkravene og regulatoriske byrdene som de største og mest komplekse bankene. Dette skaper en skjevhet i konkurransen og hemmer etablering av nye aktører.

Nisjebankene peker særlig på at uforholdsmessige bufferkrav reduserer konkurranseevnen sammenlignet med større banker. Systemrisikobufferen for små banker er eksempelvis på 4,5 pst., mens den er 0 pst. for mindre banker i andre europeiske land. Siden flere av disse utenlandske bankene nå konkurrerer med norske banker, så kommer norske banker særdeles uheldig ut grunnet de norske bufferkravene.

Disse utfordringene gjør det vanskeligere å bygge opp mindre, innovative finansaktører som kan bidra til konkurranse, produktutvikling og bedre tilbud til kun-

dene. En mer proporsjonal regulering – tilpasset størrelse, kompleksitet og risikoprofil – vil være avgjørende for å sikre mangfold og dynamikk i finansmarkedet.

En tilpasning til et felles europeisk regelverk og en mer proporsjonal tilnærming vil bidra til like konkurransevilkår og mer effektive finansmarkeder. Skjevregulering vil derimot svekke norske finansinstitusjoners evne til å konkurrere og til å støtte opp under verdiskaping og sysselsetting.

Behov for en helhetlig strategi

Gjennom å utarbeide en helhetlig og fremtidsrettet næringspolitisk strategi for finansnæringen – hvor man ser nærmere på næringens rolle, betydning for verdiskaping, næringslivets vekstevne, utviklingsmuligheter, kompetansebehov og konkurransevilkår – vil man kunne tilpasse norsk finansnæring bedre til internasjonale rammer og utnytte dens potensial som en moderne kunnskapsnæring.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen, i samarbeid med finansnæringen og relevante aktører fra myndighetssiden og academia, gjennomføre en helhetlig analyse av finansnæringens rolle og betydning for vekst og omstilling, samt vurdere hvordan regulering og rammebetingelser i Norge, sammenlignet med i de nordiske landene, kan tilpasses for å styrke konkurranseevnen i næringen.
2. Stortinget ber regjeringen gjennomføre en sammenlignende gjennomgang av tilsynspraksis og ansvarsfordeling mellom Finansdepartementet og Finanstilsynet, for å sikre at nasjonalt og internasjonalt regelverk synkroniseres og praktiseres på en måte som fremmer innovasjon, konkurranse og vekst.

13. november 2025

Tom Staahle

Martin Virkesdal Jonsterhaug

Hans Andreas Limi

Hilde Grande

